

Verborgen paden

Iedere maand struïnt redacteur Daniël Mulder over een mooi en opmerkelijk natuurpad dat bijna niemand kent. Deze maand: wandelroute het Houtdorperveld bij Garderen.

Mijmerend door het heide

Ha, een regenbui. Mooi. Aan de berken langs het wandelpad hangt nog wat herfstblad en het getik van de druppels op de verweerde gele bladeren is duidelijk te horen. Jammer dat

Tussen de heidestruiken en in het bos vind je allerlei mossorten zoals bronsmos, zandhaarmos en het afgebeelde fraai haarmos

het niet wat harder regent, want het geluid van uiteenspattende regendruppels op boomblad dat langzaam overgaat in een geraas van vallend water klinkt als tere, doorzichtige muziek.

Misschien nog wel mooier is de stilte die in de schaduw van de regen leeft. De stilte direct na een regenbui is namelijk een kortstondig gat in het geluid, dat zich vervolgens snel weer vult met bosklanken. Al na driehonderd meter wandelen noteer ik: 'Ik houd van felle regenbuien, omdat het daarna glashelderstil wordt. En droog natuurlijk.'

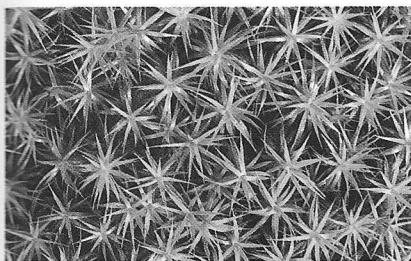
Dankzij buien die komen en gaan is natuurwandelen in de laatste twee maanden van het

jaar meer dan lopen: het is schuilen, stilstaan, kijken en luisteren. Deze gedachte vloog op toen de zon zich weer ruimschoots liet zien. Vlug verder lopen.

Grijze heide

Het zandpad onder mijn schoenen is onderdeel van de Houtdorperveldroute. Een 4,2 kilometer lang pad in de buurt van Garderen. Het pad ligt aange-naam verscholen in een hoekje van het Houtdorperveld. 'Zo'n mooi gebied verdient meer aandacht', vertelt Peter van der Velde namens het Natuur- en Milieuplatform Ermelo, de initiatiefnemer van de route. 'In 2006 verscheen daarom een uitgebreid wandelboekje

dat de geheimen van het gebied gedetailleerd onthult.' Dankzij dat boekje weet ik dat de heuvel waar ik op sta een kame is, een terras van zand en grind. Zo'n kame is een overblijfsel uit de ijstijd en ontstond toen de gletsjers in ons land zich terugtrokken richting Scandinavië. Dankzij die heuvel zweef je als wandelaar veertig meter boven zeeniveau door het landschap. Daarna daal je langzaam af. Hobbelen van paars paaltje naar paars paaltje kom je uit op de hei. Soortenliefhebbers zullen wellicht mopperen 'Heide, heide, wat voor soort heide dan?' Wel: struikheide, en de grijsachtige dopheide groeit er ook. Heide in de winter is voor

WIM WEENIK/FN

Zeldzame 'butcherbird'

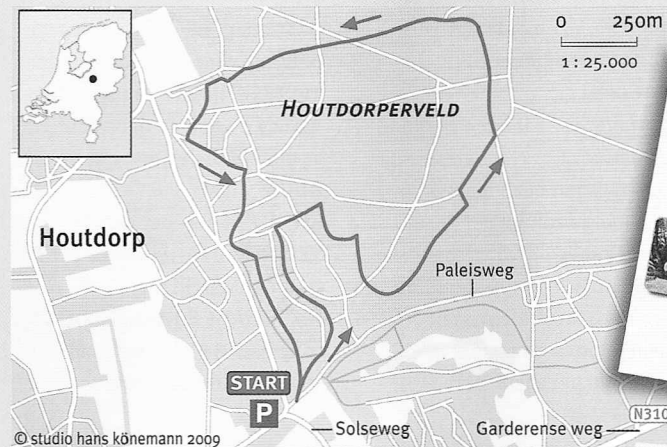
Al een jaar of drie worden in december op het Houtdorperveld de zeldzame klappeksters gezien. Ze vallen in het veld goed op doordat ze vaak op hoge takken zitten die als uitkijkpost dienen om prooien te

traceren. Net als een van zijn familieleden, de grauwe klauwier, prikt de klappekster zijn prooi op doornen. Het levert de vogel de lugubere bijnaam *butcherbird* op. Volgens Sovon Vogelonderzoek broedde de

klapekster in juni 1999 voor het laatst in Nederland, op het Hulsthorsterzand. Sovon en de website waarneming.nl houden in december en januari een klappekstertelling. Kijk voor exacte data op www.waarneming.nl.

Houtdorperveldroute

Het Houtdorper- en Speulderveld vormen samen een 5,4 km² groot heideveld ten noordoosten van het Veluwe plaatsje Garderen. In een wat vergeten hoekje van het gebied heeft stichting Natuur- en Milieuplatform de 4,2 kilometer lange wandelroute Houtdorperveld (€ 2,50 bij VVV Ermelo en Putten) uitgestippeld. Wie meer kilometers wil maken, kan de route combineren met de Speulderveldroute (gele paaltjes). De route wordt daardoor bijna 9 kilometer. De wandeling bestaat grotendeels uit slingerende zandpaden die je over heide en door bos voeren. Wandelen: startpunt van de route is de parkeerplaats aan de Paleisweg, die op de grens van Garderen en Houtdorp ligt. Automobilisten die rijden op de Garderenseweg (gaat vlak voor Garderen over in Koningsweg) gaan de Solseweg in. Als weg scherp afbuigt naar links, sla je rechtsaf Paleisweg in

© studio hans könemann 2009

(langs paddestoel 21018). Even verderop ligt een parkeerplaatsje. Loop nog iets door en dan vind je het eerste paarse paaltje (zie foto). Let op: honden mogen aangelijnd mee. Aanlooproute: ov'ers stappen uit in Garderen bij de bushalte 'Bakkersstraat'. Loop naar Dorpsstraat, sla rechtsaf. Weg maakt bocht naar links en gaat over in Koningsweg. Blijf weg volgen en sla linksaf Solseweg. Lees verder bij 'Wandelen' voor het laatste deel van de routebeschrijving.

and

liefhebbers; die kille, zelfs wat sombere schoonheid moet je leren waarderen.

In de verte schuiven onder blauwgrijze wolken enkele auto's voorbij, maar ze lijken geen enkel geluid te produceren. In diezelfde verte steekt als een verschroeid gebouw een berkenstam uit de grond. Ik denk: een ideale plek voor een klappekster. Ik blijf er tien minuten naar kijken, maar de boom is leeg en blijft dat. Na de heide duikt het pad het bos in en daar loop ik een Schotse hooglander tegen het lijf. Ik schrik daar altijd heel even van, maar stap daarna verder. Terug bij af noteer ik: 'Fijne route om je gedachten goed uit te schudden.'